

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 36 08

E: gp.avk@gov.si

www.varstvo-konkurenca.si

Številka: 3061-11/2017-7

Datum: 16. 8. 2017

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Matvoz kot predsednik senata ter ob sodelovanju Aleša Kuharja, Francija Pušenjaka in Andreja Praha kot članov senata, na podlagi 12. in 12. o člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljevanju: ZPOmK-1), v zadevi presoje koncentracije pridobitve kontrole podjetja TELEKOM SLOVENIJE, d.d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Telekom Slovenije), ki ga zastopa predsednik uprave Rudolf Skobe in ki ga po pooblastitvi zastopata odvetnica Eva Škufca in Odvetniška pisarna Schönherr – podružnica v Sloveniji, Tomšičeva ulica 3, 1000 Ljubljana, nad delom premoženja podjetja IZI MOBIL, telekomunikacije d.d., Stegne 11B, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: IZI mobil), na nejavni seji dne 16. 8. 2017 naslednjo

ODLOČBO

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence koncentraciji pridobitve kontrole podjetja TELEKOM SLOVENIJE, d.d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana, nad delom premoženja podjetja IZI MOBIL, telekomunikacije d.d., Stegne 11B, 1000 Ljubljana, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev

I. PRIGLASITEV IN UDELEŽENCI POSTOPKA

1. Agencija je dne 30. 6. 2017 prejela priglasitev koncentracije pridobitve kontrole podjetja Telekom Slovenije nad delom premoženja podjetja IZI mobil. Koncentracijo je priglasilo podjetje Telekom Slovenije.
2. Predmet koncentracije je pridobitev trajnejše spremembe kontrole nad delom premoženja podjetja IZI mobil na podlagi Pogodbe o ureditvi medsebojnih razmerij z dne 30. 6. 2017, sklenjene med podjetjema Telekom Slovenije in IZI mobil. Predmet Pogodbe o ureditvi medsebojnih razmerij je določen v 5. členu in predstavlja odplačni prenos naslednjega premoženja podjetja IZI mobil na Telekom Slovenije:
  - a) vse predplačniške pogodbe, sklenjene med podjetjem IZI mobil in končnimi uporabniki, [REDACTED]
  - b) vse blagovne in storitvene znamke, [REDACTED] katerih imetnik je IZI mobil [REDACTED]

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 Odl.US: U-I-40/12-31, 63/13-ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17.

[REDACTED]

c) [REDACTED]

d) [REDACTED]

3. V skladu s prvim odstavkom 43. člena ZPOmK-1 morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe ali objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole, pri čemer začne rok za priglasitev teči s prvim od teh dogodkov. Priglasitev mora vsebovati vse elemente, ki jih natančneje določa na podlagi šestega odstavka 43. člena ZPOmK-1 sprejeta Uredba o vsebini obrazca za priglasitev koncentracije podjetij² (v nadaljevanju: Uredba).
4. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah³ (v nadaljevanju: ZUT) je bila plačana upravna taksa po tarifni številki 48 v znesku 2.000 EUR⁴.
5. Skupina Telekom Slovenije ima sedež v Ljubljani in se primarno ukvarja z zagotavljanjem z omrežji povezanimi javnimi elektronskimi komunikacijskimi storitvami v Republiki Sloveniji in v tujini. Med aktivnosti skupine sodi zagotavljanje mobilnih in fiksnih komunikacij, multimedijjskih storitev in digitalnega oglaševanja ter digitalne in televizijske vsebine in storitve. Poleg tega je skupina dejavna še na področju systemske integracije in storitev v oblaku, pri razvoju in implementaciji rešitev za upravljanje poslovnih vsebin in odnosov, orodij za vodenje ter spremljanje poslovanja ter pri gradnji in vzdrževanju telekomunikacijskih omrežij. Podjetje Telekom Slovenije je dejavno tudi na področju ohranjanja naravne in kulturne dediščine na območju Krajinskega parka Sečoveljske soline prek podjetja Soline d.o.o. Večji del svojih storitev nudi pod krovno blagovno znamko Telekom Slovenije. Ob koncu leta 2016 je imel Telekom Slovenije 10.002 delničarja ali 756 delničarjev manj kot ob koncu leta 2015. V največji meri se je zmanjšalo število individualnih delničarjev, in sicer za 743. Največji lastnik je bila država skupaj s Kapitalno družbo, Slovenskim državnim holdingom ter Prvim pokojninskim skladom in njegovim kritnim skladom Modre zavarovalnice. V neposrednem in posrednem lastništvu države je bilo ob koncu leta 74,15 % delnic družbe. Telekom Slovenije ima v svoji posredni ali neposredni lasti šest družb v Republiki Sloveniji, od tega pet odvisnih družb (v oklepaju je naveden lastniški delež): GVO, d.o.o. (100 %)⁵, AVTENTA, d.o.o. (100 %), TSmedia, d.o.o. (100 %), Antenna TV SL, d.o.o. (66 %), SOLINE, d.o.o. (100 %), ter eno družbo, ki šteje za skupni podvig: M-PAY, d.o.o. (50 %). Telekom Slovenije je prisoten tudi v drugih državah na Balkanu. Na Hrvaškem posluje odvisna družba SIOL d.o.o. Zagreb. V BiH delujeta odvisni družbi BLICNET d.o.o. Banja Luka ter SIOL d.o.o. Sarajevo. Na Kosovem je prisotna odvisna družba IPKO Telecommunications LLC. Odvisni družbi Telekoma Slovenije sta tudi srbska družba SIOL d.o.o. Beograd, ki je bila ustanovljena v februarju 2015, ter črnogorska družba SIOL d.o.o. Podgorica. V Makedoniji posluje odvisna družba SIOL DOOEL Skopje, ki je bila ustanovljena januarja 2015.⁶
6. IZI mobil ponuja izključno predplačniške govorne in podatkovne storitve ter storitve z dodano vrednostjo v javnem mobilnem omrežju. IZI mobil je t.i. virtualni mobilni operater⁷ in omrežje najema pri podjetju Telekom Slovenije. Delničarji družbe IZI mobil so: [REDACTED] IZI mobil je 100 % lastnik dveh družb, in sicer

² Uradni list RS, št. 36/09 in 3/14.

³ Uradni list RS, št. 108/10-UPB5.

⁴ Plačilo 26. 6. 2017.

⁵ Družba GVO, d.o.o., ima v Nemčiji odvisno družbo GVO Telekommunikation GmbH (100 % lastniški delež).

⁶ Priglasitev koncentracije, str. 6, 7, 15, 16, 17 in 18, dokument opr. št. 3061-11/2017-1, ter konsolidirano letno poročilo Skupine Telekom Slovenije in Telekom Slovenije, d.d., za leto 2016, str. 51.

⁷ Mobile virtual network operator – MVNO.

IZI MOBIL d.o.o., Sarajevo (v letu 2017 sprememba firme v Im Usluge d.o.o.) ter TOČKASI d.o.o., Ljubljana.⁸

7. Priglasitelj je navedel, da je po obsegu investicij v razvoj infrastrukture najpomembnejši operater na trgu in uporabniki IZI mobila so že sedaj del omrežja Telekoma Slovenije [redacted] Telekom Slovenije [redacted]

II. PODREJENOST ZPOMK-1

II.1 Koncentracija

8. Iz Prečiščenega besedila Komisije o pravni pristojnosti v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 o nadzoru koncentracij podjetij (v nadaljevanju: Obvestilo Komisije) izhaja, da izključna kontrola obstaja, če lahko samo eno podjetje izvaja odločilni vpliv nad drugim podjetjem. Odločitve, bistvene za strateško gospodarsko ravnanje podjetja, vključujejo odločitve o vprašanih, kot so finančni načrt, poslovni načrt, glavne investicije ali imenovanje višjega vodstva in presegajo odločitve, ki so običajne za zaščito pravic manjšinskih delničarjev (npr. odločitve o bistvu skupnega podjetja, kot so na primer spremembe statuta, povečanje ali zmanjšanje kapitala ali likvidacija)¹¹. Predmet kontrole je lahko eno ali več podjetij ali tudi njihovih delov, ki sestavljajo pravne osebe, sredstva takšnih podjetij ali samo nekaj navedenih sredstev. Pridobitev kontrole nad sredstvi lahko velja za koncentracijo, če ta sredstva predstavljajo celoto ali del podjetja, to je dejavnosti, ki je navzoča na trgu in ji je mogoče jasno pripisati promet na trgu. Ta merila lahko izpolni tudi prenos baze strank dejavnosti, če zadošča za prenos dejavnosti s prometom na trgu. Tudi prenosi blagovnih znamk, patentov ali avtorskih pravic lahko veljajo za koncentracijo, če ta sredstva predstavljajo dejavnost s tržnim prometom.¹²
9. ZPOMK-1 v prvem odstavku 10. člena določa, da gre za koncentracijo podjetij pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer: (i) pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij; (ii) kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij; ali (iii) kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem. Nastanek koncentracije v smislu prvega odstavka 10. člena ZPOMK-1 pomeni tako imenovani pravni pogoj, ki je poleg izpolnjevanja ekonomskega pogoja – preseganje ekonomskih pragov, določenih v prvem odstavku 42. člena ZPOMK-1, nujni opredeljeni element koncentracije. Če sta izpolnjena oba pogoja, nastane obveznost priglasitve in presoje po ZPOMK-1.
10. Drugi odstavek 10. člena ZPOMK-1 določa, da kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti: (i) lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja; (ii) pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja.
11. Tretji odstavek 10. člena ZPOMK-1 določa, da kontrolo pridobijo osebe ali podjetja, ki: (i) so nosilci pravic ali so upravičeni do njih na podlagi pogodb ali (ii) imajo dejansko možnost

⁸ Priglasitev koncentracije, str. 9 in 14, dokument opr. št. 3061-11/2017-1, ter Pojasnila k izkazom družbe IZI mobil za leto 2016.

⁹ [redacted]

¹⁰ Priglasitev koncentracije, str. 12 in 13, dokument opr. št. 3061-11/2017-1.

¹¹ UL C 95, 16.4.2008, odst. 54.

¹² Obvestilo Komisije, odst. 24.

uvejljanja pravic, ki izhajajo iz pogodb, čeprav niso nosilci pravic ali upravičenci do njih na podlagi pogodb.

12. Načini pridobitve kontrole so različni, med drugim je mogoče kontrolo pridobiti tudi na pogodbeni podlagi in z nakupom premoženja, pri tem pa je pomembno, da je posledica pravnega posla (pogodba, nakup) trajnejša strukturna sprememba na trgu.
13. V obravnavanem primeru je koncentracija podjetij po drugi alineji prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1 nastala dne 30. 6. 2017, ko sta podjetji Telekom Slovenije in IZI mobil sklenili Pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij, ki podjetju Telekom Slovenije omogoča pridobitev izključne pravice gospodarskega upravljanja in kontrole nad delom premoženja podjetja IZI mobil.
14. Skladno z 5. členom Pogodbe o ureditvi medsebojnih razmerij z dne 30. 6. 2017 bo podjetje IZI mobil preneslo del svojega premoženja na Telekom Slovenije, in sicer: a) predplačniške pogodbe, sklenjene med družbo IZI mobil in končnimi uporabniki [REDACTED] b) blagovne in storitvene znamke IZI mobil, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
15. Skladno s Pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij z dne 30. 6. 2017 bo IZI mobil skladno s Splošnim aktom o prenosljivosti števil in Priporočilom o pogodbenih razmerjih med operaterji v medsebojnih pogodbenih razmerjih in pogodbenih razmerjih med njimi in končnimi uporabniki [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
16. Lastništvo blagovnih znamk in znakov IZI mobila se prenese na Telekom Slovenije, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
17. Telekom Slovenije bo od IZI mobil prevzel [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (8. člen Pogodbe o ureditvi medsebojnih razmerij z dne 30. 6. 2017).
18. Takšna pridobitev kontrole nad delom premoženja podjetja predstavlja koncentracijo, ki jo je v smislu določbe 10. člena ZPOmK-1 treba v primeru doseganja pragov letnega prometa iz 42. člena ZPOmK-1 obvezno prijaviti Agenciji.

II.2 Preseganje pragov po prvem odstavku 42. člena ZPOmK-1

19. Poleg izpolnjenega pravnega pogoja obveznost priglasitve koncentracije nastopi, če je izpolnjen tudi ekonomski pogoj iz prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1. Slednji določa, da je priglasitev potrebna, če je skupni letni promet v transakciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegal 35 mio EUR in če je letni promet prevzetega podjetja skupaj s podjetji v skupini presegal 1 mio EUR.
20. Priglasitelj navaja, da je letni promet podjetja Telekom Slovenije (Telekom Slovenije skupaj z družbami, nad katerimi izvaja kontrolo) v letu 2016 na slovenskem trgu znašal [REDACTED] EUR. Premoženje, ki predstavlja del podjetja, ki je predmet prenosa v predmetni koncentraciji, [REDACTED] saj je le-ta cca [REDACTED] EUR prihodkov v letu 2016 ustvarila iz naslova telekomunikacijskih storitev [REDACTED]

Letni promet družbe IZI mobil v Republiki Sloveniji za leto 2016 znaša
EUR.

21. Podrejenost koncentracije določbam ZPOmK-1 in s tem obveznost priglasitve Agenciji nastane, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja – pravni in ekonomski. V primeru pridobitve kontrole podjetja Telekom Slovenije in nad delom premoženja IZI mobil sta izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je zadevna koncentracija podjetij podrejena določbam ZPOmK-1.

II.3 Pristojnost Agencije

22. Na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij¹³ (v nadaljevanju: Uredba ES o združitvah) nobena država članica ne sme uporabiti svojega nacionalnega prava o konkurenci za katero koli koncentracijo z razsežnostmi EU. Dolžnost Agencije¹⁴ je torej, da za vsako koncentracijo preveri, ali le-ta nima razsežnosti EU.¹⁵
23. Na podlagi drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah ima koncentracija podjetij razsežnost EU, kadar: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 5000 mio EUR skupnega prometa, in (b) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 250 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici. Koncentracija, ki ne doseže pragov iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, ima na podlagi tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah razsežnost EU, če: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 2500 mio EUR skupnega prometa, (b) vsa udeležena podjetja v vsaki od vsaj treh držav članic skupno ustvarijo več kakor 100 mio EUR skupnega prometa, (c) vsako od vsaj dveh udeleženih podjetij v vsaki od vsaj treh držav članic za namen odstavka (b) ustvari več kakor 25 mio EUR skupnega prometa in (d) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 100 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici.
24. Agencija ugotavlja, da obravnavana koncentracija ne izpolnjuje meril za koncentracijo z razsežnostjo EU, ker v navedenem primeru nista izpolnjena pogoja iz točke b) drugega odstavka 1. člena ter iz točke c) in d) tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah. Agencija ugotavlja, da priglašena koncentracija zato nima razsežnosti EU, saj je po navedbah priglasiatelja letni promet dela premoženja, ki ga Telekom Slovenije prevzema od IZI mobil po Pogodbi o ureditvi medsebojnih razmerij z dne 30. 6. 2017, v letu 2016 znašal EUR, kar pomeni, da niso izpolnjena merila niti po drugem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah niti po tretjem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah. Zato je izključna pristojnost za izvedbo presoje skladnosti zadevne koncentracije s pravili konkurence na Agenciji.

III. SKLADNOST S PRAVILI KONKURENCE

III.1 Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg in upoštevni geografski trg

25. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg je v skladu s 7. točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Upoštevni proizvodni trg se lahko določi na podlagi zamenljivosti povpraševanja, zamenljivosti ponudbe, potencialne konkurence ter morebitnih ovir za vstop na trg.

¹³ UL L 24, 29.1.2004, str. 1–22.

¹⁴ Dolžnost izhaja tako iz 10. člena načelom lojalnosti iz tretjega odstavka 4. člena Pogodbe o EU (UL C 326, 26.10.2012), kot tudi iz 21. člena Uredbe ES o združitvah.

¹⁵ Glej sodbo Sodišča EU z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa SA proti Komisiji, T-417/05, Zodi. 2006 str. II-2533, točki 99 in 100.

26. Upoštevni geografski trg je v skladu z 8. točko 3. člena ZPOMK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevni proizvodnem oziroma storilnem trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni. Dejavniki, ki so ključni pri presoji upoštevne geografskega trga, so različne pravne zahteve, standardi, davčna bremena, transportni stroški, cenovne razlike med različnimi deli trga, tržne navade ipd.
27. Pri presoji koncentracije je Agencija ugotavljala, ali prihaja do prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij ali delov podjetij na katerem od trgov, kjer leta nastopajo, ali do povezav, ki bi omejevale konkurenco na katerem od z njimi tesno povezanih trgov. Horizontalne koncentracije podjetij je mogoče opredeliti kot koncentracije, v katerih udeležena podjetja poslujejo na istih upoštevni trgih, za vertikalne koncentracije pa štejejo vse tiste koncentracije, v katerih so udeležena podjetja dejavna na različnih stopnjah oskrbne verige.
28. Iz navedb priglasiatelja je razvidno, da je Telekom Slovenije operater lastnega mobilnega omrežja, IZI mobil pa deluje kot ponudnik storitev / preprodajalec¹⁶, saj storitve opravlja na podlagi pogodbe o najemu omrežja s Telekomom Slovenije, saj nima lastnega omrežja niti lastne omrežne infrastrukture. Glede na to, da je predmet koncentracije del premoženja podjetja IZI mobil, to so predplačniške pogodbe s končnimi uporabniki, [REDACTED], blagovne znamke in znaki, ter glede na to, da je IZI mobil doslej uporabljal javno mobilno telefonsko omrežje Telekoma Slovenije, gre za horizontalno koncentracijo na trgu maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike. Agencija je preučila tudi vertikalne povezave med veleprodajnim trgom dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanjem klicev iz teh omrežij ter trgom maloprodajnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike.

III.1.1 Trg maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike

29. Priglasitelj navaja, da ponudba maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev vključuje storitve nacionalne in mednarodne govorne telefonije (predplačniške in naročniške)¹⁷, SMS sporočila (vključno s sporočili MMS in drugimi sporočili) in mobilne podatkovne storitve preko mobilnega omrežja (npr. dostop do elektronske pošte ali storitve dostopa do svetovnega spleta) ter zaobjemajo tako zasebne kot poslovne uporabnike.
30. Storitve se zagotavljajo preko omrežij 2G/GSM, 3G/UMTS, 4G/LTE, pri čemer (zgodovinsko) velja, da ima 2G omrežje boljšo pokritost, medtem ko je omrežje 3G bolj prilagojeno za obsežnejši prenos podatkov in višje hitrosti prenosa. Omrežje 4G/LTE je bilo predstavljeno najkasneje in predstavlja mobilno tehnologijo, ki povečuje hitrost in sposobnost omrežja ter je prilagojeno za boljšo kvaliteto govora in višje hitrosti prenosa podatkov iz brezžičnih naprav (npr. za simultani prenos videa (t.i. streaming), Internetne TV ali uporabo širokopasovnega Interneta).
31. Navedeni trg deluje na osnovi brezžičnih prenosov podatkov z uporabo določenih radio frekvenc, ki jih morajo pridobiti operaterji storitev mobilne telefonije od Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: AKOS)¹⁸. Vzpostavljajo licenc za uporabo radio frekvenc morajo operaterji ob upoštevanju načela pokritosti zgraditi ustrezno mrežo baznih postaj na ozemlju Republike Slovenije oziroma zagotoviti določen odstotek pokrivanja prebivalstva z mobilnim signalom.

¹⁶ Priglasitelj navaja, da IZI mobil storitve opravlja kot MVNO (Mobile Virtual Network Operator) oziroma ponudnik storitev (service provider ali SP). Po ugotovitvah Agencije IZI mobil deluje kot tako imenovani light MVNO ali ponudnik storitev / preprodajalec (glej odločbo Agencije 3061-3/2015-117 z dne 10. 9. 2015, točke 63 do 68).

¹⁷ Termin »mednarodni klic« je uporabljen za klice, ki so narejeni s strani domačega uporabnika, ko je v svoji lastni državi, vendar se končajo na destinacijah v tujini, npr. klici, ki so začeli s strani domačega uporabnika, ko je v svoji domači državi, pri čemer je klicna številka tuja.

¹⁸ AKOS podeljuje licence za uporabo ustreznih delov radio frekvenčnega spektra, ki predstavlja omejeno naravno dobrino v javni lasti, s katero upravlja.

32. Upoštevni trg maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike predstavljajo vse storitve, ki jih mobilni operaterji ponudijo v paketu (govorne storitve, SMS sporočila, podatkovne storitve, ...), potrošnik pa jih lahko uporablja na svoji mobilni napravi. Z vidika ponudbe mobilnih operaterjev gre za storitve, ki jih ponujajo skupaj in predstavljajo celoto, z vidika končnih uporabnikov storitev pa gre za storitve, ki jim omogočajo različne oblike komuniciranja preko mobilnih naprav. Podatkovni prenos in govorne ter SMS storitve niso medsebojno zamenljive storitve, vendar jih mobilni operaterji, ki ponujajo telekomunikacijske storitve končnim uporabnikom, ponujajo skupaj, prav tako se podatkovne storitve ponujajo na enak način kot govorne in SMS storitve (SIM kartice, ki omogočajo uporabo tako govornih in podatkovnih storitev) in za to mobilni operaterji ne potrebujejo posebne infrastrukture in tehnologije. Agencija je v dosednji praksi na isti upoštevni trg maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike uvrstila vse storitve, ki jih ponujajo mobilni operaterji in jih končni uporabniki na podlagi SIM kartic uporabljajo na svojih mobilnih napravah (govorne, SMS, podatkovne in druge storitve), ne glede na to, ali jih uporabljajo na mobilnih telefonih ali na drugih napravah¹⁹, tako je zaradi zamenljivosti na strani ponudbe in povpraševanja na isti trg uvrstila predplačniške in naročniške uporabnike.
33. Ker obravnavana koncentracija na trgu maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike ne zbuja pomislekov glede njene skladnosti s pravili konkurence, Agencija ugotavlja, da natančna opredelitev upoštevnega storitvenega trga ni potrebna.
34. Priglasitelj navaja, da je skladno s prakso Evropske komisije²⁰ in Agencije²¹ potrebno trg maloprodajnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike opredeliti kot nacionalen trg glede na nacionalno regulacijo na področju telekomunikacijskega sektorja, zagotavljanje dobave veleprodajnih storitev, ki večinoma delujejo na nacionalnih osnovah, in dejstvo, da so cenovne politike telekomunikacijskih storitev v največji meri oblikovane za posamezne države.
35. Storitve mobilne telefonije se lahko zagotavljajo le preko omrežij baznih postaj (radio anten), ki so locirane v Sloveniji in pokrivajo teritorij z radio signalom na določenih frekvencah, namenjenih za storitve mobilne telefonije. Vse licence za uporabo takšnih radio frekvenc podeljuje AKOS operaterjem storitev mobilne telefonije za celoten teritorij Slovenije, pri čemer so takšne licence pogojene tudi s obveznostmi, da operaterji izgradijo svoja omrežja mobilne telefonije na takšen način, da dosežejo visok odstotek pokritosti celotnega teritorija v Sloveniji. Uporaba frekvenc zunaj območja Slovenije ni dovoljena, ker licence za njihovo uporabo podeljujejo pristojni organi sosednjih držav²². Agencija soglašja z navedbo priglasitelja in ugotavlja, da trg maloprodajnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike za potrebe presoje predmetne koncentracije obsega območje Republike Slovenije, saj so cene in ostali konkurenčni pogoji enaki po vsej državi.

III.1.2 Veleprodajni trg dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanja klicev iz teh omrežij

36. Medoperaterski trg dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij je veleprodajni trg, preko katerega je operaterjem brez lastnega omrežja (in/all omrežne infrastrukture) omogočeno, da končnim uporabnikom ponujajo mobilne telekomunikacijske storitve in s tem vstopijo na maloprodajni trg.
37. Evropska komisija je medoperaterski trg dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij opredelila v več nedavnih primerih obravnavanja koncentracij²³, enaki opredelitvi je sledila Agencija²⁴.

¹⁹ Enako v odločbah Evropske komisije št. COMP/M.7018 Telefonica Deutschland / E-plus, odst. 51 do 55, in COMP/M.6497 Hutchison 3G Austria / Orange Austria, ter v odločbi Agencije opr. št. 3061-3/2015-117.

²⁰ Zadeva št. M.3916 T-mobile Austria/Tele.ring, M.6497 Hutchison 3G Austria/Orange Austria, M.5650 T-Mobile/Orange.

²¹ Odločba Agencije opr. št. 3061-20/2014-16 Telemach/Tušmobil, opr. št. 3061-6/2014-8 Carso Telecom B.V./Telekom Austria Aktiengesellschaft in opr. št. 3061-3/2016-117 Telekom Slovenije/Debitel.

²² Enako v odločbi Agencije opr. št. 3061-20/2014-16 z dne 23. 12. 2014, str. 11.

²³ Odločbe Evropske komisije št. COMP/M.5650 T-Mobile / Orange, odst. 28, COMP/M.6497 Hutchison 3G Austria/Orange Austria, odst. 59, COMP/M.6992 Hutchison 3K UK/Telefonica Ireland, odst.155.

Navedena definicija trga je v skladu s preteklo prakso Evropske komisije²⁵ in priporočili Komisije o definiranju upoštevni trgov s področja elektronskih komunikacij.²⁶ Navedeni trg v Republiki Sloveniji je bil do leta 2012 reguliran, vendar je AKOS trg dereguliral²⁷.

38. Priglasitelj predlaga, da se medoperaterski trg dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanje klicev iz teh omrežij za potrebe predmetne koncentracije definira kot nacionalni trg.
39. Mobilna omrežja, do katerih omrežni operaterji mobilne telefonije zagotavljajo dostop in sposobnost za izvajanje klicev iz omrežij operaterjem, ki na trgu povprašujejo po dostopu do mobilnih omrežij, pokrivajo le območje Republike Slovenije, ker AKOS podeljuje licence le za teritorij Republike Slovenije. Skladno s tem Agencija ugotavlja, da upoštevni geografski veleprodajnega trga dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanja klicev iz teh omrežij ustreza razsežnosti omrežja omrežnih operaterjev mobilne telefonije, ki obsegajo območje Republike Slovenije.

III.2 Presoja koncentracije

40. V skladu z 11. členom ZPOmK-1 so prepovedane koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja. Agencija presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženih podjetij, njihovo možnost za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki, ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevni trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter glede na tehnični in gospodarski razvoj pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence.

III.2.1 Horizontalni učinki

41. Horizontalne koncentracije podjetij je mogoče opredeliti kot koncentracije, v katerih udeležena podjetja poslujejo na istih upoštevni trgih. Iz Smernic o presoji horizontalnih združitvev na podlagi uredbe sveta o nadzoru koncentracij podjetij (v nadaljevanju: Smernice o presoji horizontalnih združitvev)²⁸ je razvidno, da obstajata dva glavna načina, po katerih lahko horizontalne združitve bistveno ovirajo učinkovito konkurenco, zlasti z ustvarjanjem ali krepitevjo prevladujočega položaja: a) z odstranitvijo pomembnega konkurenčnega pritiska za eno podjetje ali več podjetij, ki bi posledično povečala tržno moč brez usklajenega ravnanja (enosstranski protikonkurenčni učinki), in b) s spremembo narave konkurence tako, da je precej verjetneje, da bodo podjetja, ki prej niso usklajevala svojega ravnanja, zdaj uskladila in dvignila cene ali na drug način škodovala učinkoviti konkurenci. Z združitvijo lahko postane usklajevanje lažje, stabilnejše ali učinkovitejše za podjetja, ki so se usklajevala že pred združitvijo (koordinirani protikonkurenčni učinki ali koordinirano vzajemno delovanje)²⁹.
42. Pri presoji predmetne nameravane koncentracije prihaja do horizontalnega prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih podjetij le na trgu maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike.

²⁴ Odločbe Agencije opr. št. 3061-20/2014-16 Telemach /Tušmobil, opr. št. 3061-3/2015-117 Telekom Slovenije/Debitel in opr. št. 3061-16/2015-21 Telekom Austria/Amlsco NV.

²⁵ Zadeva št. M.7109 Deutsche Telekom / GTS z dne 14. 4. 2014, odst. 110, zadeva št. M.6992 HUTCHISON 3G UK / TELEFONICA IRELAND z dne 28. 5. 2014, odst. 155; zadeva št. M.6497 – H3G Austria / Orange Austria z dne 12. 12. 2012, odst. 63; zadeva št. M.4947 – Vodafone / Tele2 Italy / Tele2 Spain z dne 27. 11. 2007, odst. 16; zadeva št. M.4748 – T-Mobile / Orange Netherlands z dne 20. 8. 2007, odst. 17.

²⁶ Priporočilo o upoštevni trgih produktov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, ki so lahko predmet predhodnega urejanja v skladu z Direktivo 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta o skupnem uredilnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve.

²⁷ Odločba AKOS-a opr. št. 38244-1/2012/3 z dne 17. 9. 2012.

²⁸ Ur. l. EU C 31/03, 2004, odst. 24.

²⁹ Smernice o presoji horizontalnih združitvev, odst. 22.

43. Priglasitelj navaja, da bo imela priglašena koncentracija na trg maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike zanemarljiv učinek, predvsem zaradi majhnega tržnega deleža, ki odpade na preneseno premoženje družbe IZI mobil ter močne in agresivne konkurence preostalih lastnikov mobilnih omrežij, to je s strani družb A1 Slovenija, Telemach in T-2. V Sloveniji obstajajo štiri konkurenčna mobilna omrežja (Telekom Slovenije, A1 Slovenija, Telemach in T-2), ponudnikov mobilnih telekomunikacijskih storitev je dvanajst. Maloprodajne cene so nižje kot v večini držav članic EU. Za trg Republike Slovenije je značilno padanje cen, ki je razvidno predvsem iz padca prihodkov ob hkratni rasti števila uporabnikov.³⁰
44. Proizvodne zmogljivosti, ki so potrebne za opravljanje storitev na predmetnemupoštevem trgu so: 1. frekvenčni spekter, 2. številčni prostor, 3. gostota postavitve baznih postaj, 4. finančne zmogljivosti in 5. telekomunikacijska oprema. Frekvenčni spekter v Republiki Sloveniji na podlagi javnih razpisov in tem sledečih javnih dražb operaterjem podaljuje AKOS. ZEKom-1 v 56. členu zaradi zagotavljanja odprtosti dostopa do frekvenc vsebuje splošno prepoved, ki operaterjem preprečuje kopičenje radijskih frekvenc z namenom omejevanja konkurence na trgu. Po navedbah priglasitelja tako ni bojazni, da bi Telekom Slovenije v prihodnosti preko zakupa presežnih količin frekvenčnega spektra svojim trenutnim (in potencialnim bodočim) konkurentom omejeval dostop do kapacitet. Številčni prostor, ki se nanaša na prevzeto premoženje, je tehnično in z vidika gostovanja integriran v bloku, ki je v naboru podjetja Telekom Slovenije, tako da iz uporabniškega vidika za naročnike ne pride do potrebe po fizični zamenjavi SIM kartice, ki bi bila potrebna, če bi premoženje podjetja IZI mobil, ki je predmet koncentracije, prevzelo drugo podjetje.³¹
45. Iz tabele 1 so razvidni ponudniki na maloprodajnem trgu zagotavljanja storitev mobilne telefonije v Republiki Sloveniji in njihovi maloprodajni tržni deleži končnih aktivnih uporabnikov (stanje ob koncu vsakega koledarskega leta). Ponudniki mobilnih telekomunikacijskih storitev na maloprodajnem trgu so: Telekom Slovenije, A1 Slovenija (prej SI.mobil), Telemach, T-2, IZI mobil, Mega M, Softnet in HOT mobil. V Sloveniji delujejo štirje infrastrukturni operaterji³² z lastnimi javnimi mobilnimi telefonskimi omrežji: Telekom Slovenije, A1 Slovenija, Telemach in T-2, pri tem pa Telemach in T-2 za svoje komercialno delovanje uporabljata storitev nacionalnega gostovanja pri Telekomu Slovenije, in sicer Telemach le deloma, T-2 pa na celotnem ozemlju Republike Slovenije³³. Preostali ponudniki na trgu delujejo kot ponudniki storitev / preprodajalci – SP³⁴ (IZI mobil, Mega M z blagovno znamko Me2, SoftNET³⁵ in HoT mobil³⁶). Poleg tega so na trgu prisotne 4 dodatne blagovne znamke ponudnikov mobilnih storitev, ki so bodisi preprodajalci paketov mobilnih operaterjev³⁷ (t.i. Resellerji ali Branded Resellerji) bodisi gre za subsidiarno znamko operaterja mobilnega omrežja (SPAR mobil in HIP mobil, ki delujeta v omrežju Telekoma Slovenije, Telemach, ki deluje v omrežju T-2, ki uporablja storitev nacionalnega gostovanja pri Telekomu Slovenije, ter bob, ki je ločena blagovna znamka A1 Slovenija). Po navedbah priglasitelja se pričakuje vstop novih resellerjev, predvsem ponudnikov, ki ponujajo predplačniške pakete v okviru svoje mreže maloprodajnih trgovin, kot je npr. Lidl Connect.³⁸

³⁰ Navedbe priglasitelja, dokument 3061-11/2017-1, str. 23 do 25.

³¹ Priglasitev, dokument opr. št. 3061-11/2017-1, str. 57 do 61.

³² Infrastrukturni operaterji (imenovani MNO oziroma angl. Mobile Network Operator) razpolagajo z odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc, ki jim omogoča uporabo dodeljenega frekvenčnega spektra, ter z radijskim in jedrnim delom mobilnega omrežja, ki jim omogoča ponujanje storitev.

³³ Podatki priglasitelja, dokument 3061-11/2017-1, str. 26, ter odločba Agencije opr. št. 3061-3/2015-117, točka 65.

³⁴ Ponudnik storitev / preprodajalec – SP (angl. Service Provider) ne razpolaga z odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc, nima frekvenčnega spektra in nima lastnega jedrnega omrežja, ki bi mu omogočalo usmerjanje in zaključevanje klicev za svoje uporabnike, zato nima sklenjenih medomrežnih pogodb z drugimi operaterji. Z namenom zagotavljanja storitev mora pridobiti dostop do radijskega in tudi jedrnega dela omrežja pri MNO, uporablja MNC kodo od MNO-ja, SIM kartica pridobi pri MNO in jih prodaja pod lastno znamko. Prav tako nima sklenjenih pogodb o mednarodnem gostovanju za svoje uporabnike. Dokument opr. št. 3061-11/2017-1, str. 26 in 27.

³⁵ [Redacted text]

³⁶ HoT mobil storitve ponuja v omrežju A1 Slovenija. »HoT - Hofer Telekom« je blagovna znamka s katero se HoT mobil predstavlja na trgu. Glej spletno stran https://www.hot.si/Splosni_pogodi_poslovanja_in_uporabe.pdf, dostop dne 27. 7. 2017.

³⁷ Resellerji le preprodajajo telekomunikacijske storitve operaterjev omrežja, na katerem gostujejo. Gre za preprodajo paketov operaterjev mobilnih omrežij pod lastno blagovno znamko resellerja, pogosto tudi v imenu in za račun operaterja gostitelja.

³⁸ Priglasitev, dokument opr. št. 3061-11/2017-1, str. 56.

Tabela 1: Ponudniki na maloprodajnem trgu zagotavljanja storitev mobilne telefonije v Republiki Sloveniji in njihovi maloprodajni tržni deleži končnih aktivnih uporabnikov (naročniki in predplačniki, stanje ob koncu vsakega koledarskega leta ter ob koncu prvega četrtrletja 2017, v %) ³⁹

Ponudnik	2014	2015	2016	prvo četrt. 2017
Telekom Slovenije ⁴⁰	52,3	50,1	46,6	45,7
A1 Slovenija (Sl.mobil)	29,3	30,1	29,9	30,0
Telemach ⁴¹	13,3	14,1	16,7	17,3
T-2	2,8	3,3	4,1	4,2
Izi mobil	2,4	2,4	2,6	2,6
Mega M ⁴²	-	-	0,0	0,1
SoftNET ⁴³	-	-	-	0,0

Vir: Podatki AKOS.

46. V opazovanem obdobju se je tržni delež števila aktivnih uporabnikov mobilne telefonije podjetja Telekom Slovenije ves čas zmanjševal, in sicer z 52,3 % konec leta 2014 na 45,7 % konec prvega četrtrletja 2017. V istem obdobju so se zvišali tržni deleži števila aktivnih uporabnikov mobilne telefonije podjetij IZI mobil (z 2,4 % na 2,6 %), A1 Slovenija (z 29,3 % na 30,0 %), Telemach (z 13,3 % na 17,3 %) in T-2 (z 2,8 % na 4,2 %).
47. Trg maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike vključuje tako predplačniške kot naročniške storitve, pri tem pa IZI mobil ponuja izključno predplačniške storitve. Predplačniški uporabniki so tisti, ki uporabljajo predplačniške kartice. Potrošniki praviloma uporabljajo predplačniške produkte z namenom zagotavljanja finančne stabilnosti (npr. brez nepričakovanih visokih računov ob koncu meseca), zato so navedeni produkti običajno kupljeni s strani staršev svojim otrokom ali s strani starejših oseb, ki želijo imeti kontrolo nad stroški, ali s strani potrošnikov, ki sprejemajo zgolj dohodne klice. Predplačniške kartice SIM v Sloveniji ne zahtevajo, da se uporabnik predhodno registrira, kar omogoča, da jih uporabljajo tudi potrošniki, ki želijo ostati anonimni.⁴⁴
48. Iz podatkov AKOS-a je razvidno, da število predplačnikov počasi upada. V obdobju od leta 2011 do leta 2014 je zaslediti trend naraščanja penetracije⁴⁵ aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo⁴⁶, pri tem pa raste število naročnikov, medtem ko število predplačnikov počasi upada⁴⁷. Konec zadnjega četrtrletja leta 2015 je penetracija uporabnikov mobilne telefonije v Sloveniji znašala 114,0 % nato je postopoma naraščala, tako da je konec leta 2016 znašala 115,5 %, v prvem četrtrletju 2017 pa je znašala 115,6 %.⁴⁸ Navedena stopnja penetracije kaže na zrelost trga mobilnih storitev, lahko pa je tudi znak določene nasičenosti trga.

³⁹ Podatki AKOS-a, Poročila o razvoju trga elektronskih komunikacij za četrto četrtrletje 2015, četrto četrtrletje 2016 in prvo četrtrletje 2017, dostopno na spletni strani <http://www.akos-rs.si/cetrtrletna-poročila>.

⁴⁰ Pri tržnem deležu Telekoma Slovenije je upoštevan tudi tržni delež prej samostojnega ponudnika Debitel. Koncentracija podjetij Telekom Slovenije in Debitel je razvidna iz odločbe Agencije z opr. št. 3061-3/2015-117 z dne 10. 9. 2015.

⁴¹ Pri tržnem deležu Telemacha je upoštevan tudi tržni delež Telemach Mobil. Koncentracija podjetij Telemach d.o.o. in Tušmobil d.o.o., ki so je dne 14. 9. 2015 preimenovala v Telemach Mobil d.o.o., je razvidna iz odločbe Agencije z opr. št. 3061-20/2014-16 z dne 23. 12. 2014.

⁴² Družba Mega M, d.o.o., je začela z izvajanjem storitev mobilne telefonije v drugem četrtrletju leta 2016.

⁴³ V prvem četrtrletju je pričel storitve mobilne telefonije izvajati nov operater, to je podjetje Softnet d.o.o.

⁴⁴ Priglasitev, dokument opr. št. 3061-11/2017-1, str. 69.

⁴⁵ Stopnja penetracije je izražena kot število aktivnih SIM kartic na 100 prebivalcev. Podatek o penetraciji pove, kolikšen delež prebivalstva aktivno uporablja mobilno telefonijo. Če je penetracija več kot 100-odstotna, to pomeni, da nekateri uporabniki oziroma prebivalci uporabljajo tudi po več mobilnih telefonov, na primer enega za zasebne in enega za službene potrebe.

⁴⁶ AKOS meri penetracijo aktivnih uporabnikov. To so uporabniki, ki imajo kot naročniki sklenjeno veljavno pogodbo in so kot predplačniki vsaj enkrat v zadnjih treh mesecih opravili ali prejeli klic, poslali SMS ali MMS sporočilo oziroma uporabljali podatkovne storitve. Penetracija aktivnih mobilnih uporabnikov je izračunana kot število aktivnih uporabnikov na število prebivalcev v Republiki Sloveniji, pri tem pa se upošteva vsakokratne podatke števila prebivalstva, kot jih poroča Statistični urad Republike Slovenije.

⁴⁷ Glej odločbo Agencije opr. št. 3061-3/2015-117, točka 99, ter poročila AKOS-a o razvoju trga elektronskih komunikacij za posamezna četrtrletja v letih 2015 in 2016 ter prvem četrtrletju 2017.

⁴⁸ AKOS: Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za četrto četrtrletje 2016, stran 20, in AKOS: Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za prvo četrtrletje 2017, stran 22.

49. Ob koncu leta 2016 je bilo v Sloveniji skoraj 2.386.000 uporabnikov mobilnega omrežja ali za 1 % več kot ob koncu leta 2015. Med njimi je bilo 77 % naročnikov (3 % več kot ob koncu leta 2015)⁴⁹, kar pomeni, da je bilo 23 % predplačnikov. Konec leta 2015 se je skupno število predplačnikov mobilne telefonije v primerjavi s preteklim četrtletjem znižalo za 3,0 %, glede na četrto četrtletje 2014 pa je bilo nižje za 5,7 %. Tudi v letu 2016 se je število predplačnikov med vsemi uporabniki mobilnega omrežja zniževalo⁵⁰, razen v zadnjem četrtletju, ko se je malce zvišalo⁵¹.

Tabela 2: Deleži predplačnikov po operaterjih (stanje ob koncu vsakega koledarskega leta oziroma za leto 2017 ob koncu prvega četrtletja)⁵²

Ponudnik	2014, v %	2015, v %	2016, v %	prvo četrt. 2017, v %
Telekom Slovenije ⁵³	51,4	50,9	48,6	48,1
A1 Slovenija (Sl.mobil)	22,9	23,9	22,3	21,6
Telemach ⁵⁴	16,7	15,6	17,8	18,5
Izi mobil	9,0	9,6	11,4	11,8

Vir: Podatki AKOS.

50. Iz tabele 2 je razvidno, da ima podjetje Telekom Slovenije močan tržni delež na segmentu predplačnikov, vendar je zaslediti trend upadanja tržnega deleža predplačnikov, saj se je tržni delež na segmentu predplačnikov v prvem četrtletju 2017 zmanjšal za 3,3 odstotne točke glede na zadnje četrtletje 2014. Podjetju IZI mobil se je medtem tržni delež na segmentu predplačnikov zviševal, in sicer za 2,8 odstotne točke v prvem četrtletju 2017 glede na zadnje četrtletje 2014.

51. Eden od pomembnih dejavnikov konkurence na trgu je prenosljivost števil, ki uporabnikom omogoča lažje prehajanje med operaterji. Mobilna telefonija je prisotna v 97 % slovenskih gospodinjstev, povprečno gospodinjstvo pa ima v uporabi dva do tri mobilne telefone. Za zamenjavo ponudnika mobilne telefonije se je odločilo 51 % uporabnikov in ta delež se povečuje. Po podatkih upravljavca centralne baze je bilo na prvem četrtletju 2017 prenesenih 43.912 števil. Povprečni mesečni stroški gospodinjstva za mobilno telefonijo so se v letu 2016 v primerjavi s preteklimi tremi leti precej znižali in so znašali 40 EUR (41 EUR v 2014 in 45 EUR v 2015).⁵⁵

52. Menjava ponudnika storitev mobilne telefonije oziroma operaterja je nezahtevna, postopek menjave pa mora operater izvesti v roku enega delovnega dne. Menjava operaterja je zakonsko urejena z Zakonom o elektronskih komunikacijah (v nadaljevanju: ZEKom-1)⁵⁶ in Splošnim aktom o prenosljivosti števil⁵⁷, na podlagi katerih je potrošnikom omogočen enostaven postopek menjave operaterja. Operater lahko za prenos številke k drugemu operaterju zaračuna samo enkratni znesek, ki krije dejanske stroške prenosa številke, vendar največ v višini 5 EUR za vsak zahtevek⁵⁸.

53. Najpogostejši razlog za menjavo ponudnika mobilne telefonije v preteklosti je cena (54%), na drugem mestu je pokritost s signalom (29%), temu sledijo kvaliteta storitev (15%), dobra ponudba (12%), paketna ponudba (9%), visoka hitrost interneta (3%), podpora končnim uporabnikom (2%), zanesljivo, stabilno delovanje (1%), priporočilo prijateljev (1%), navada oziroma tradicija (0,5%), brezplačni medsebojni klici (0,1%), ponudnik, ki ga imajo tisti, ki jih največ kličejo (0,1%), drugo (4%), medtem ko je 16% uporabnikov navedlo, da ne ve, kaj je razlog za menjavo ponudnika mobilne telefonije. Večina gospodinjstev je seznanjenih z možnostjo, da ob menjavi mobilnega operaterja lahko prenesejo svojo telefonsko številko k novemu ponudniku. Zaradi razširjenosti mobilne telefonije dobra tretjina uporabnikov razmišlja o tem, da se odpove fiksnemu telefonskemu priključku. Ob tem se večja uporaba mobilnih podatkovnih storitev. Uporaba storitev

⁴⁹ Statistični urad RS, objava z dne 20. marec 2017, priloga k dokumentu opr. št. 3061-11/2017-1.

⁵⁰ Glede na preteklo četrtletje se je znižalo za 3,9 % v prvem četrtletju, za 1,0 % v drugem in za 0,3 % v tretjem četrtletju.

⁵¹ Glede na preteklo četrtletje je bilo višje za 0,3 %.

⁵² AKOS: Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za četrto četrtletje 2014, str. 22, in AKOS: Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za četrto četrtletje 2014, str. 20.

⁵³ Pri tržnem deležu Telekoma Slovenije je upoštevan tudi tržni delež prej samostojnega ponudnika Debitel.

⁵⁴ Pri tržnem deležu Telemacha je upoštevan tržni delež Telemach Mobil.

⁵⁵ AKOS: Mesečni izdatki gospodinjstva za storitve elektronskih komunikacij 2016, poročilo, str. 5, dostopno na spletni strani <http://www.akos-rs.si/raziskave-v-zvezi-s-koncnimi-uporabniki>.

⁵⁶ Zakon o elektronskih komunikacijah – ZEKom-1, Ur. l. RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 – ZIN-B, 54/14 – odl. US in 81/15.

⁵⁷ Ur. l. RS, št. 62/13.

⁵⁸ Določba 16. člena Splošnega akta o prenosljivosti števil.

podatkovnega prenosa podatkov v veliki meri poteka preko mobilnega telefona (v 2016: 41 %, v 2015: 37 %, v 2014: 14 %). Povprečni mesečni izdatki za mobilne podatkovne storitve vseh članov gospodinjstva so se v enem letu ponovno povečali, vendar pa je delež anketiranih, ki dodatno plačujejo za podatkovni prenos (dodatna SIM kartica) vsako leto nižji. Trend je posledica vključenosti podatkovnih storitev v pakete mobilnih operaterjev ter vedno večja uporaba pametnih mobilnih telefonov.⁶⁹

54. Iz navedenega je razvidno, da končni uporabniki relativno enostavno lahko zamenjajo operaterja in pri tem ohranijo isto mobilno telefonsko številko (v kolikor to želijo). Od uvedbe prenosljivosti števil (v letu 2006) je opazen trend naraščanja števila prenosov števil (od 20.928 prenosov v letu 2006⁶⁰ do 196.553 v letu 2016⁶¹). Upabniki se v primeru pogodbene vezave le redko odločajo za menjavo ponudnika. Podjetje IZI mobil opravlja le predplačniške mobilne storitve, kar pomeni, da uporabniki niso vezani na operaterja.
55. S koncentracijo podjetij Telekom Slovenije in IZI mobil bo prišlo do spremembe le na trgu maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike, na drugih trgih pa ne, saj je podjetje IZI mobil ponudnik storitev oziroma preprodajalec mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike (light MVNO). Za ponujanje storitev na maloprodajnem trgu mora kupiti vsaj storitev dostopa do omrežja na veleprodajnem trgu. Za preprodajalca mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike je izredno pomembna cena, ki jo dobi od operaterja na veleprodajnem trgu, saj glede na tržne deleže infrastrukturnih operaterjev, visoko penetracijo uporabnikov ter značilnosti trga telekomunikacijskih storitev⁶², lahko konkurirajo le s stalnim zniževanjem maloprodajnih cen svojih storitev pridobivajo nove uporabnike.
56. Usklajevanje je težje na trgih, kjer je pomembna inovativnost, ker lahko inovacije, zlasti pomembnejše, omogočajo enemu podjetju, da pridobi pomembno prednost pred svojimi tekmeci. Prav tako je usklajevanje o ceni težje, če se pogoji ponudbe in povpraševanja nenehno spreminjajo.⁶³ Za telekomunikacijske storitve je značilno, da se hitro spreminjajo, ponudba mobilnih telekomunikacijskih storitev, namenjena končnim uporabnikom, je čedalje bolj raznolika, povečuje se tudi zmogljivost omrežij, raste tudi konvergenca teh storitev. Agencija na podlagi razpoložljivih podatkov ugotavlja, da je zelo malo verjetno, da bi koordinirani protikonkurenčni učinki nastali kot posledica predmetne koncentracije.
57. Podjetje IZI mobil je že pred predmetno koncentracijo za svoje delovanje uporabljalo javno mobilno telefonsko omrežje podjetja Telekom Slovenije, kar pomeni, da s predmetno koncentracijo ne bo prišlo do spremembe števila uporabnikov omrežja Telekoma Slovenije oziroma do spremembe v kapaciteti ali zasedenosti omrežja ostalih infrastrukturnih operaterjev. Telekom Slovenije ima na trgu maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike visok tržni delež, ki pa mu v opazovanem obdobju upada (z 52,3 % konec leta 2014 na 45,7 % konec prvega četrtletja 2017). IZI mobil je prisoten le na trgu maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike, in še to zgolj na segmentu predplačnikov, katerih delež se zmanjšuje, nima lastnega omrežja, storitve pa opravlja kot ponudnik storitev – SP z razmeroma nizkim tržnim deležem (2,6 % v letu 2016 glede na aktivne uporabnike).
58. Na podlagi navedenega ob upoštevanju stanja na predmetnem trgu ter obstoječe in potencialne konkurence Agencija ugotavlja, da predmetna koncentracija ne bo bistveno zmanjšala ali omejila učinkovito konkurenco na upoštevnem trgu.

⁶⁹ AKOS: Mesečni izdatki gospodinjstva za storitve elektronskih komunikacij 2016, poročilo, stran 5 in 17.

⁶⁰ Glej odločbo Agencije opr. št. 3061-3/2015-117.

⁶¹ Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za četrto četrtletje 2016, str. 25 (seštevek prenosov v vseh štirih četrtletjih leta 2016).

⁶² Za telekomunikacijske storitve je značilno, da se zelo hitro spreminjajo oziroma razvijajo, ponudba za končne uporabnike je čedalje bolj raznolika, zmogljivost omrežij in uporaba mobilnih podatkovnih storitev se povečuje. Upabnikom so na voljo vedno nove, sodobnejše storitve in produkti, vključno s trenutno najsodobnejšim omrežjem LTE.

⁶³ Smernice o presoji horizontalnih združitvev, odst. 45.

III.2.2 Vertikalni učinki

59. Trg maloprodajnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike je vertikalno povezan s trgom dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanja klicev iz teh omrežij, na katerem je prisotno podjetje Telekom Slovenije.
60. AKOS je do leta 2012 reguliral veleprodajni trg dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanja klicev iz teh omrežij. V letu 2012 je AKOS analiziral navedeni trg in ugotovil obstoj učinkovite konkurence⁶⁴ ter trg dereguliral⁶⁵. Infrastrukturni operaterji so sami po sebi vedno bolj zainteresirani za omogočanje dostopa do infrastrukture, predvsem v smislu souporabe antenskih stolpov, pripadajočih prostorov, energije in povezav. Medsebojno sklepajo dogovore o recipročni menjavi navedene infrastrukture, praviloma v smislu omogočanja enakovrednega dostopa enega operaterja na določeni lokaciji za enakovreden dostop drugega operaterja na drugi lokaciji.⁶⁶
61. Dostop do javnih mobilnih telefonskih omrežij v Republiki Sloveniji omogočajo naslednja podjetja: Telekom Slovenije⁶⁷ (dostop omogoča samemu sebi, podjetju IZI mobil, Mega M in SoftNetu, od [redacted] gostuje v omrežju Telekom Slovenije tudi podjetje T-2), A1 Slovenija (dostop omogoča samemu sebi in podjetju HoT Mobil), Telemach in v manjši meri tudi T-2.
62. Podjetje Telekom Slovenije omogoča podjetju IZI mobil dostop do svojega mobilnega telefonskega omrežja in posredovanje klicev za namene preprodaje na maloprodajnem trgu. Obseg vertikalne povezave med podjetjema Telekom Slovenije in IZI mobil je definiran s [redacted]
63. V konkretnem primeru gre za koncentracijo Infrastrukturnega operaterja – MNO (Telekom Slovenije) z delom premoženja podjetja IZI mobil, ki je ponudnik storitev, ki na konkurenco na veleprodajnem trgu dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij nima vpliva. Podjetje IZI mobil vse od vstopa na maloprodajni trg za svoje delovanje uporablja javno mobilno telefonsko omrežje Telekoma Slovenije. Po predmetni koncentraciji bodo razmerja med operaterji z lastnim mobilnim omrežjem ostala enaka, prav tako se ne spremeni zasedenost omrežja Telekoma Slovenije. Telekom Slovenije je kot operater lastnega mobilnega omrežja vertikalno integriran na enak način kot drugi operaterji mobilnih omrežij, ki svoje omrežje uporabljajo za zagotavljanje maloprodajnih telekomunikacijskih storitev pod lastno blagovno znamko, hkrati pa svoje omrežje dajejo v najem mobilnim operaterjem brez lastnega omrežja.
64. Glede na navedeno Agencija ugotavlja, da se vertikalne povezave med podjetjema Telekom Slovenije in delom premoženja podjetja IZI mobil, ki je predmet koncentracije, ne bodo spremenile in so negativni učinki predmetne vertikalne koncentracije malo verjetni, saj se ponudba na veleprodajnem trgu za obstoječe in potencialne nove povpraševalce ne spremeni.

⁶⁴ AKOS: Analiza upoštevnega trga »Dostop do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanje klicev iz teh omrežij (medoperaterski trg)«, preizkus treh meril z mnenjem Urada Republike Slovenije za varstvo konkurence, junij 2012.

⁶⁵ Odločba AKOS št. 38244-1/2012/3 z dne 17. 9. 2012.

⁶⁶ AKOS: Analiza upoštevnega trga »Dostop do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanje klicev iz teh omrežij (medoperaterski trg)«, preizkus treh meril z mnenjem Urada Republike Slovenije za varstvo konkurence, junij 2012, str. 52.

⁶⁷ Na omrežju Telekoma Slovenije po navedbah priglasiatelja delujejo tudi trije resellerji, to so Spar mobil, Telemg in Hip mobil. Priglasitev, dokument opr. št. 3061-11/2017-1, str. 42.

⁶⁸ [redacted]

⁶⁹ [redacted]

IV. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

65. V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku⁷⁰ mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz druge točke izreka.

V. ZAKLJUČEK

66. Pri presoji učinkov zadevne koncentracije na konkurenco je Agencija primerjala konkurenčne pogoje, ki bi nastali kot posledica priglašene koncentracije, s pogoji, ki bi prevladali brez nje. Predmetna koncentracija bo sicer privedla do povečanja tržnega deleža podjetja Telekom Slovenije na trgu maloprodajnih mobilnih telekomunikacijskih storitev za končne uporabnike za 2,6 odstotnih točk na 48,3 % in s tem okrepila njegov položaj na trgu, vendar se podjetje, Telekom Slovenije na predmetnem upoštevem trgu sooča z močno konkurenco drugih infrastrukturnih operaterjev ter v omejenem obsegu tudi s strani drugih ponudnikov maloprodajnih storitev mobilne telefonije. Agencija je ocenila, da ob upoštevanju že navedenega v predmetni koncentraciji verjetnost nastanka morebitnih protikonkurenčnih učinkov ni tolikšna, da bi lahko bila konkurenca na upoštevanih trgih po izvedeni koncentraciji bistveno zmanjšana ali onemogočena.

67. Ob upoštevanju razpoložljivih podatkov Agencija ugotavlja, da priglašena koncentracija ne bo povzročila bistvenega omejevanja učinkovite konkurence na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja, zato je odločeno, kot izhaja iz izreka te odločbe.

VI. POUK O PRAVNEM SREDSTVU

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vložijo pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodila:
mag. Mirjana Rozman

M. Rozman

Andrej Malvoz
Predsednik senata

Andrej Malvoz

Vročiti:

- Telekom Slovenije d.d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana, po pooblaščenca: Eva Škufca, Odvetniška pisarna Schönherr – podružnica v Sloveniji, Tomšičeva ulica 3, 1000 Ljubljana - osebno po ZUP.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

Objaviti:

- Izrek odločbe se objavi na spletni strani Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.

⁷⁰ Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/09 popr.), 8/10 in 82/13.